

Pirineus Digital 14/01/23

Les ovelles groc-i-negres que van enamorar una parella de Cerdanya

El Joan Creus i la Paula Tor fa cinc anys que crien ovelles Suffolk a Puigcerdà

El Joan i la Paula, amb exemplars de Suffolk. / E.V.M.

GUILLEM LLUCH / JOFRE FIGUERAS (Puigcerdà).- Pel color de la seva llana podrien ser perfectament les mascotes del Club Gel Puigcerdà, i és que el groc i el negre de les ovelles Suffolk les fa realment singulars. Provenents d'Irlanda i Escòcia, fa cinc anys que se'n poden veure alguns exemplars a Cerdanya, on han aixecat certa expectació entre qui les veu pasturar pels prats de Rigolisa, on solen passar uns quants mesos de l'any.

Els responsables d'importar aquesta espècie a la vall van ser Joan Creus, de Puigcerdà, i Paula Tor, d'Urús. Fa un lustre, la parella va adquirir les primeres dues ovelles i amb el pas dels anys la família ha anat creixent fins a la vintena.

El Joan explica que “als dos sempre ens ha agradat aquest món i buscant alguna diferent, a través de les xarxes socials vam trobar aquesta raça, ens va agradar, la vam començar a seguir i, a poc a poc ens vam anar enganxant, fins que vam comprar una parella”. Aquest jove cerdà admet que “aquí no hi ha gaire gent que les conegui, però al món hi ha molt moviment i concursos” i la Paula afegeix que, a l'Estat espanyol, on hi ha més tradició és a Astúries.

Exemplars de Suffolk a Cerdanya. / E.V.M.

Si bé la Paula sí que venia de família amb tradició ramadera, a casa del Joan mai havien tingut bestiar. Això, però, no va ser impediment perquè ell es comencés a interessar per aquest món, gràcies a la singularitat de les Suffolk: “el primer que ens atrau és que és una raça completament diferent de qualsevol ovella que puguem veure aquí a la zona”, indica el Joan, tot afegint que “és originària d'Irlanda i Escòcia, està adaptada a aquell medi i això fa que tinguin unes característiques i formes molt diferents que a mi, personalment, m'atrauen molt, m'agraden molt”.

En aquest sentit, apunta que “són unes ovelles molt més grans de volum i tenen les cames i el cap d'un negre molt brillant”. En la mateixa línia, la Paula afegeix que “són molt diferents del que estem acostumats a veure per la zona i això ens van cridar molt l'atenció”.

Un color induït

I a què es deu el color de la llana? El Joan explica que “antigament, a Irlanda i a Escòcia, pel tema de desparasitació d'insectes i mosques, a l'estiu, es feien unes barreges d'herbes perquè les ovelles les mengessin, i això els tenia la llana”. Actualment, afegeix, “ja es fan servir uns altres productes per desparasitar, però sí que s'ha mantingut la tradició del color en concursos, exposicions o moments en què vols arreglar les ovelles i que es vegin bé”. És per això que se'ls continua posant aquests tints de tonalitats groguenques o ataronjades, “que fan destacar molt més el negre de les potes i el cap, que brillen i ressalten molt més l'animal”.

Actualment, el Joan i la Paula tenen una dotzena de femelles, mitja dotzena de mascles i algunes de les cries que van sortint. “De la cria en guardem alguns exemplars, per anar fent encreuaments i fer evolucionar la raça”, explica el Joan, i és que la seva principal finalitat és aquesta: exhibir-les i millorar genèticament l'espècie.

Així, la Paula apunta que “les tenim per concurs, perquè ens agrada molt, i també en venem a gent d’Astúries que ens en venen a buscar: nosaltres criem exemplars i ens quedem els millors, mentre que els altres els cedim a altres cases, a altra gent que li agrada, sempre que sigui per les mateixes finalitats”. Pel que fa als concursos, la majoria es fan a Astúries i ells s’hi desplacen tot sovint per participar-hi.

El Joan i la Paula, amb exemplars de Suffolk. / E.V.M.

A Irlanda i Escòcia, aquestes ovelles es fan servir per a carn i llet, però el Joan i la Paula tenen clar que aquesta no és la seva finalitat, ni tampoc l’aprofitament de la llana, ja que els sortiria més car que els la vinguessin a buscar que no pas el benefici que en traurien. “Nosaltres venem mascles com a futurs sementals d’altres ramats, tant per fer encreuaments amb exemplars de la mateixa raça com per a gent que té ovelles del país i vol fer encreuaments amb les Suffolk, ja que són exemplars molt més grans de volum i, per tant, els xais neixen més grans, creixen abans i es poden vendre abans, de manera que comporten un estalvi de pinso”.

Experimentació amb embrions

En aquesta línia de millorar genèticament, el Joan i la Paula han començat enguany a experimentar amb embrions: “per poder evolucionar més de pressa, el que hem fet és que a les nostres millors reproductores els hem extret embrions i han estat implantats a ovelles de races autòctones de Catalunya, dels Pirineus”, explica el Joan, tot afegint que “les ovelles receptores són les que s’han encarregat de gestar aquests embrions, parir-los i ara, actualment, els estan criant”.

Asseguren que estan molt contents dels resultats, ja que “ens havien dit que era molt complicat que una ovella d’aquí, en ser molt més petita de mida que la Suffolk, pogués parir i criar un exemplar així, però fins al moment els resultats són bastant bons”, apunta el Joan. Per la seva banda, la Paula afegeix que “és una cosa molt nova i han hagut de venir veterinaris de fora, ja que som la segona casa d’Espanya que ho fa, si bé abans s’havia provat alguna cosa, però a petita escala”.

Un exemplar de Suffolk, a Cerdanya. / E.V.M.

Qui vulgui veure aquests singulars exemplars, haurà d'esperar fins a l'abril, quan surtin a pasturar. El Joan detalla que, actualment, es troben en l'època més important de l'any, la dels parts, que comença al desembre i s'allarga fins a l'abril. Durant aquests mesos les tenen estabulades dins de casa, a Sant Martí, fins que comencen a sortir a pasturar pels prats de la vora i, més tard, puguen cap a la zona de Rigolisa. "Allà, molta gent les veu i els agraden molt", apunta el Joan. A Rigolisa les cobreixen i s'hi estan fins al desembre, "quan tornen a venir a casa per començar el cicle de parts".

Pel que fa a l'adaptació a l'hàbitat de Cerdanya, el Joan assegura que "encaixen bastant bé, ja que són ovelles a qui els agrada pasturar, no els agrada la muntanya o zones escarpades, de manera que als prats de la vall s'hi adapten molt bé, més que les ovelles autòctones, que són més de muntanya i de voltar més".

A banda de les ovelles del Joan i la Paula, a Catalunya no hi ha gaires més opcions de contemplar aquesta espècie. "No coneixem a cap altre criador, si bé és cert que, des que tenim les ovelles, hi ha altra gent que hi ha agafat afició i hem venut animals a diverses cases", apunta el Joan. Tot i això, afegeix, "que jo conegui, som els únics de Catalunya que anem als concursos d'Astúries i que estem a les associacions de tramitatges de cartes i pedigrís". I és que, tal com admet el Joan, és complicat aconseguir exemplars d'aquesta raça, ja que "costa molt fer arribar animals des d'Irlanda i Escòcia i, des del Brexit, encara més".

Sigui com sigui, i amb més o menys dificultats, tenen clar que volen continuar amb el seu projecte. "És un 'hobby', una cosa que ens agrada molt als dos, i el millor és poder-la compartir", apunta el Joan. L'objectiu de cara al futur, conclou, és "sense pressió, mirar d'anar millorant a poc a poc la raça i donar a conèixer al màxim el nostre projecte, Cerdanya Suffolk".